

תהלים (11)

אין בעולם מצב אבוד מתשובה!

וְאֵתָהּ ה' מִגֵּן בְּעַדֵי כְבוֹדֵי וּמְרִים רֵאשִׁי (ג, ד)

אפילו בעת צרה גדולה כזו, כשגדולי ישראל כבר מבינים שאין לי תקנה, "וְאֵתָהּ ה' מִגֵּן בְּעַדֵי", אני יודע שבאפשרותי לעשות תשובה, שאין דבר אבוד. אלא "כְבוֹדֵי וּמְרִים רֵאשִׁי", בסוף אתה הקב"ה תכבד אותי ותרים את ראשי. לפעמים קורה לאדם ש"אדם גדול" מפריך אותו, לדוגמא: הוא עצמו... הרי אחד כל חושב לעצמו: "מי גדול כמוני, והרי אני יודע עד כמה אני מופרך, ידועות לי כל העבירות שעשיתי, וכיצד הקב"ה מביט עלי, וממילא יודע אני בעצמי שאין לי תקנה", אסור לדבר כך! "וְאֵתָהּ ה' מִגֵּן בְּעַדֵי", אין מצב אבוד. אפילו במצב כזה, שישבו גדולי תורה ואמרו: אדם אין לו תקנה, עדיין הקב"ה עשוי לעזור.

נפש שמשון "תהלים" מאת הרב פינקוס זצ"ל

חסד ה' בכל יום אתי, ומה לי לירא מרבות עם?

אֲנִי שְׁכַבְתִּי וְאֵי שְׁנָה הִקְיִצוּתִי כִּי ה' יִסְמְכֵנִי. לֹא אֵירָא מִרְבֻבוֹת עִם אֲשֶׁר סָבִיב שְׁתוֹ עָלַי. (ג, ו-ז)

המתבונן בהנהגת ה' יתברך עמנו יראה, שגם בהנהגת היום יומית ישנם חסדים תמידיים וניסים נסתרים בהשגחת השי"ת עלינו, ממש חסד א-ל כל היום, וממילא גם בבוא האדם למקרה של סכנה גלויה אינו מפחד ואינו נשבר, כמו שאומרים הבריות: בלי הקב"ה, אפילו פסיעה אחת אי אפשר לעבור, ועם הקב"ה, אפילו את הים הגדול אפשר לעבור. וזה כוונת הפסוק: "אֲנִי שְׁכַבְתִּי וְאֵי שְׁנָה", כלומר: אני מרגיש בכל יום אם אשכב לישון ו"הִקְיִצוּתִי", אין זה בדרך הטבע, כי כמה סכנות אורבות לאדם בכל רגע ורגע, אלא "כִּי ה' יִסְמְכֵנִי", הכל בהשגחת הבורא יתברך, ומשום כך "לֹא אֵירָא מִרְבֻבוֹת עִם אֲשֶׁר סָבִיב שְׁתוֹ עָלַי", דהיינו: גם בעת שאני יוצא למלחמה ורבות עם סובבים אותי, גם אז לא אירא, כי אצלי לא נשתנה דבר, שכן מי ששומר עלי בכל יום בעת אישן ואעירה, הוא ישמור גם בעת שרבות עם קמים עלי!

כמוצא שלל רב "תהלים" בשם "לב אברהם"

אֲנִי שְׁכַבְתִּי וְאֵי שְׁנָה הִקְיִצוּתִי כִּי ה' יִסְמְכֵנִי. (ג, ו-ז)

אפשר לפרש ע"פ מה שאמרו חז"ל: שהנשמה כל לילה ולילה כשהיא יוצאה מהגוף אינה רוצה לבוא עוד פעם אחרת לאדם, גוף נגוף מלא עונות, וכשרואה שהשכינה יורדת מלמעלה לארץ ושוכבת אצלנו אז נושאת ק"ו

ויוצאה וחוזרת וניתנת בגופו של אדם. ובזה נ"ל לפרש הכא "אֲנִי שְׁכַבְתִּי וְאֵי שְׁנָה", כלומר אני אשכב ולא אירא שמה הנשמה תשאר למעלה ולא תחזור לי אלא אני בוטח שתחזור לי וזהו הקיצותי, והטעם כי ה', שהיא שכינה יסמכני, ר"ל מסבת השכינה שהיא יורדת מלמעלה לארץ אז אני בטוח שתחזור לי נשמתי מכח ק"ו הנזכר.

תהלים "שם משמעון"
לֹא אֵירָא מִרְבֻבוֹת עִם אֲשֶׁר סָבִיב שְׁתוֹ עָלַי, קוֹמָה ה' הוֹשִׁיעֵנִי אֶל-הִי כִּי הִפִּיטָ אֶת כָּל אֵיבֵי לְחֵי שְׁנֵי רִשְׁעִים שִׁבְרָתָ (ג, ז-ח)

אפשר לפרש בהקדם מדרש ויקרא רבה (פרק ד' ו'): אָמַר רַבִּי אֶלְעָשָׂא גוֹי אֶחָד שָׁאֵל אֶת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קַרְחָה, כְּתִיב בְּתוֹרַתְכֶם (שמות כג, ב): אַחֲרֵי רִבִּים לְהִטָּת, אָנּוּ מְרִבִּים מִכֶּם מִפְּנֵי מָה אֵין אַתֶּם מְשׁוּיִן עִמָּנוּ בְּעִבּוּדָה זָרָה. אָמַר לוֹ, יֵשׁ לָךְ בְּנִים, אָמַר לוֹ הִזְכַּרְתָּנִי צָרְתִּי, אָמַר לוֹ לְמָה, אָמַר לוֹ הִרְבָּה בְּנִים יֵשׁ לִי, בְּשָׂעָה שֶׁהֵן יוֹשְׁבִין עַל שְׁלַחְנֵי זֶה מְכַרְףּ לְאַלֹהֵי פְלוֹנֵי וְזֶה מְכַרְףּ לְאַלֹהֵי פְלוֹנֵי וְזֶה מְכַרְףּ לְאַלֹהֵי פְלוֹנֵי, וְאֵינֶם עוֹמְדִים מִשָּׁם עַד שֶׁמִּפְּצָעִין אֶת מַחֲן אֱלֹהֵי אֶת אֱלֹהֵי אָמַר לוֹ וּמִשְׁנָה אַתָּה עִמָּהֶן, אָמַר לוֹ, לֹא. אָמַר לוֹ, עַד שֶׁאַתָּה מְשׁוּה אֹתָנּוּ, לָךְ הַשְׁנָה אֶת בְּנֵיךָ, נִדְחָף וְהִלָּךְ לוֹ. כִּיִּן שִׁיָּצָא אָמְרוּ לוֹ תִלְמִידָיו, רַבִּי, לְזֶה דְחִיתָ בְּקִנְיָה רְצוּץ, לָנוּ מָה אַתָּה מְשִׁיב, אָמַר לָהֶם בְּעֵשׂוֹ כְּתִיב בֵּיהּ שֵׁשׁ נִפְשׁוֹת וּכְתִיב בּוֹ נִפְשׁוֹת הִרְבָּה, דְּכְתִיב (בראשית לו, ו): וַיִּקַּח עֵשׂוֹ אֶת נָשָׁיו וְאֶת בְּנָיו וְאֶת בְּנֵי בְּנֵי וְאֶת כָּל נַפְשׁוֹת בֵּיתוֹ, וּבְיַעֲקֹב שְׁבָעִים נִפְשׁוֹת וּכְתִיב בֵּיהּ נִפְשׁוֹת אַחַת, דְּכְתִיב (שמות א, ה): וַיְהִי כָּל נִפְשׁוֹ יִצְחָר יָרָף יַעֲקֹב שְׁבָעִים נִפְשׁוֹ, אֶלָּא עֵשׂוֹ שֶׁהוּא עוֹבֵד לְאַלֹהוֹת הִרְבָּה כְּתִיב בֵּיהּ נִפְשׁוֹת הִרְבָּה, אֶבְל יַעֲקֹב שֶׁהוּא עוֹבֵד לְאַלֹהֵי אֶחָד כְּתִיב בּוֹ נִפְשׁוֹת אַחַת, וַיְהִי כָּל נִפְשׁוֹ וּגוֹ, עכ"ל. עוד אפשר לפרש, אע"ג דישראל מועטים נינהו כלפי אומות העולם, מ"מ כיון שהם קמים בתחיית המתים וצדיקים במיתתן קרואים חיים נמצא אם כן דישראל בין בחיים בין במתים רובא דעלמא נינהו, כלפי האומות אשר הם חיים עדנה. ובזה יבואר "לֹא אֵירָא מִרְבֻבוֹת עִם אֲשֶׁר סָבִיב שְׁתוֹ עָלַי", לעבוד ע"ז כמותם אחרי שהם רבים. ויהי כמשיב "קוֹמָה ה' הוֹשִׁיעֵנִי אֶל-הִי", ר"ל דמאחד שיש לנו תחיית המתים שיקום ה' בעצמו ופותח כמו שאמר הכתוב (יחזקאל לו, ג): "בִּפְתָחִי אֶת קְבֻרוֹתֵיכֶם וּגוֹ", דמפתח של התחיית מתים היא בידו יתברך, א"כ אנחנו רבים. וז"ש "קוֹמָה ה' הוֹשִׁיעֵנִי", דהיינו בשעת הישועה והתחיה ואז כי הכית כל אויבי לחי שני רשעים שברת, ולשונם תמק בפיהם, שיסתמו והוליקם לחרפות ולדראון עולם.

תהלים "שם משמעון"

קומה ה' הושיעני אֵל-הַי פִּי הַפִּיֶת אֶת כָּל אִיבֵי לְחֵי שְׁנֵי
רְשָׁעִים שְׁכַרְתָּ (ג, ח)

גם כאן מתגלה ההבדל הנורא בין פרק זה העוסק במלחמה בין יהודי ליהודי, לבין הפרק הקודם העוסק במלחמתנו עם הגויים. על הגויים כתב בפרק הקודם: "תִּרְעַם בְּשִׁבְט בְּרִזָּל כְּכִלֵי יוֹצֵר תִּנְפָצִים" (ב, ט). תשבור אותם עם שבט של ברזל, ותנפץ אותם לרסיסים כמו חרס, כך שלא ישאר מהם זכר. ובסוף הפרק כתוב: "נִשְׁקוּ בָר פֶּן יִאָנַף וְתֵאבְדוּ דָרְךָ פִּי יִבְעַר כְּמַעֲט אָפוּ" (ב, יב), ברגע אחד הקב"ה יצא בלהבת אש וישרפו. לעומת זאת כאן, על אויביו מבית, מבקש דוד המלך: "קוּמָה ה' הוֹשִׁיעֵנִי אֵל-הַי פִּי הַפִּיֶת אֶת כָּל אִיבֵי לְחֵי", תן להם סטירת לחי, "שְׁנֵי רְשָׁעִים שְׁכַרְתָּ", אדם שנושך צריך לשבור לו את השיניים, אבל הראש נשאר שלם. זה אמנם לא נעים, אבל לא מתים מזה. בקשתו לא היתה להרוג או לנפץ אותם, רק לתת להם מכה, למנוע מהם את היכולת להזיק לו! כי סוף כל סוף מדובר ביהודים, אחים יקרים.

נפש שמשון "תהלים" מאת הרב פינקוס זצ"ל

לְמַנְצָח בְּנִגְיִנוֹת מְזֻמֹּר לְדָוִד (ד, א)

זהו הפרק הראשון בתהלים הפותח במילה "לְמַנְצָח", ופירש"י: לשון ניצוח נופל במתחזקים בעבודה, כענין שנאמר "יעמדו הלויים מבן עשרים שנה ומעלה לנצח על מלאכת בית ה'". שיר מבטא את מידת הגבורה. הכהנים והלויים הם שני עמודי העבודות בבית המקדש. עבודת הכהנים היא עבודת החסד, כמו שכתוב: "תוּמִיךְ וְאוֹרֶךְ לְאִישׁ חֲסִידֶיךָ" (דברים לג, ח), ועבודת הלויים היא עבודת הגבורה. ביאור הענין הוא: כאשר הקב"ה מעניק לאדם חיים, בריאות, פרנסה, ושכל להבין, כל הדברים הללו היורדים אלינו משמים נקראים "חסדים", והכלל בזה הוא, שכל דבר שבא מהקב"ה אלינו טומן בחובו סכנה גדולה מאוד, כמו שאמר שלמה המלך: "פֶּן אֶשְׁבַּע וְכַחֲשִׁיתִי וְאֶמְרָתִי מִי ה' " (משלי ל, ט). בעצם, היה מן הראוי שהתעשרות תהיה סגולה ליראת שמים ולקירבת ה', שהרי בנתינת העושר הראה הקב"ה לאדם שהוא אוהב אותו, מעניק לו שפע. ממילא, אדם עשיר או בריא, היה צריך להיות כולו מלא תפילה, שירות ותשבחות להקב"ה. אמנם לאמיתו של דבר המציאות הפוכה: כשאדם מקבל משהו, זו סיבה טבעית להתנתק מהש"ת, כך הוא הטבע, חסדי ה' באופן טבעי מנתקים אותנו ממנו, ועל האדם להחזיר את החסדים לקב"ה ע"י ההכרה שהכל ממנו יתברך. עבודה זו ניקראת מידת "גבורה", והיא עבודת הלויים. זוהי עבודה קשה מאוד, ולשם כך יש צורך ב"למנצח", כי רואים אנו בטבע השיר, שהוא דבר הצריך התעוררות, אפי הפעולה הטבעית של שיר, דורשת מהאדם הרבה כוחות. לשיר צריך כח, זהו סוג של צעקה. כי אדם מטבעו אינו רוצה לשיר, הוא חושב שכל מה שמקבל מהקב"ה מגיע לו.

קל לאדם לנגן, אך לשיר קשה עד מאוד. כי שירה פירושה, שאדם נותן צעקה של תודה להקב"ה.

נפש שמשון "תהלים" מאת הרב פינקוס זצ"ל

הלכה: כששכחו לכבות את הנורה שבמקרר, מה לעשות?

תשובה: מותר לומר לנכרי שיפתח את דלת המקרר, למרות שתידלק נורה. כי פסיק רישיה מותר בנכרי (מלכים אמניך פ"ב ס"ה), ואם יבין הנכרי מעצמו להוציא את הנורה, מה טוב, ואם לא מבין זאת מעצמו, אפשר לומר לו זאת בדרך רמז.

עלינו לשבח במדבר תשובה קמ"ז

פתגם: היכולת החשובה ביותר בחיים היא היכולת להשתנות. ספר "שמחלה"

חקירה: כל תוסיף במצוות

יש בו שני דינים: גם עבירה, וגם פוסל את המצוה, או יש רק עבירה, והעבירה פוסלת את המצוה (ברכת אברהם סוכה ליקוטים עמוד רעו אות יז)

ספר קובץ "יסודות וחקירות"

סיפור: איש כפר, תמים ועם הארץ, נכשל באכילת טריפה. נקפו לבו מאוד ולא נחה דעתו, עד שפנה אל הרב בעיר הסמוכה וביקש ממנו לתת לו תשובה ותיקון על עונו. עיין הרב בדבר, ולבסוף פסק שיאמר כל יום אחרי התפילה פרק תהלים. קיבל עליו הכפרי את הדין והקפיד לקיים מדי יום את הוראת הרב. לימים נקלע אותו כפרי למנין אחד יחד עם יהודי ליטאי. אחרי התפילה ראה את הליטאי, שהוא יושב ואומר פרקי תהלים בזה אחר זה. הציץ בו בעינים מלאות תמיהה, ניגש אליו ואמר: קשה לי להאמין למראה עיני, יהודי ירא שמים ומכובד כמוך, מרבה כל כך באכילת טריפה?

ספר "חלק וחלק" חלק ג'

שבת שלום!

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, גליברט יפה בת מרים. פליקס סעידו בן אטו מסעודה מטילדה, דניאל בן רחל. לזיווג טוב של שלמה בן אסתר.

לעילוי נשמת של ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל.

